

Obsah

Úvodem	9
Seznam použitých zkratk	10
1. Státní občanství české republiky	12
1.1 Pojem státního občanství	13
1.2 Prameny právní úpravy státního občanství ČR	19
1.3 Principy právní úpravy státního občanství ČR	26
1.3.1 Princip nepřipustnosti apatristu	27
1.3.2 Princip vyloučení bipolarismu	27
1.3.3 Princip zabezpečení jednotného státního občanství rodičů a dětí	28
1.3.4 Princip individuálního nabývání a pozbývání státního ob- čanství	29
1.3.5 Princip výlučnosti státního občanství ČR	29
1.3.6 Princip rovnosti občanů bez ohledu na způsob nabytí stát- ního občanství	29
1.4 Způsoby nabývání státního občanství ČR	30
1.5 Způsoby pozbývání státního občanství ČR	36
1.6 Řízení ve věcech státního občanství	40
2. Základní práva a svobody	42
2.1 Základy právní úpravy a dogmatiky základních práv a svobod ..	42
2.1.1 Pojem základních práv a svobod	42
2.1.2 Prameny právní úpravy	48
2.1.3 Nositelé a adresáti základních práv a svobod	53
2.1.4 Obsah základních práv a svobod	60
2.1.5 Funkce základních práv a svobod	62
2.2 Základní východiska ústavní úpravy základních práv a svobod ..	64
2.2.1 Svoboda a rovnost jedince v důstojnosti a právech ..	65
2.2.2 Nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezruši- telnost základních práv a svobod	67
2.2.3 Respektování postavení jedince v podmínkách právního státu	69
2.2.4 Základní práva a svobody jako měřítko a mez zásahů státní moci a chování jednotlivce	69

2.2.5	Podmínky omezení základních práv a svobod	7
2.3	Klasifikace základních práv a svobod jedince podle Listiny základních práv a svobod	7
2.3.1	Přehled klasifikací základních práv a svobod	7
2.3.2	Východiska členění základních práv a svobod v Listině	7
2.4	Základní lidská práva a svobody a jejich záruky v právním řádu	8
2.4.1	Způsobilost k právům (čl. 5)	8
2.4.2	Právo na život (čl. 6)	8
2.4.3	Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí (čl. 7)	8
2.4.4	Osobní svoboda (čl. 8)	8
2.4.5	Zákaz nucených prací a služeb (čl. 9)	8
2.4.6	Právo na ochranu lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména, soukromého a rodinného života (čl. 10)	8
2.4.7	Ochrana vlastnických práv (čl. 11)	8
2.4.8	Nedotknutelnost obydlí (čl. 12)	8
2.4.9	Listovní tajemství, tajemství jiných písemností a záznamů, tajemství přepravovaných zpráv (čl. 13)	8
2.4.10	Svoboda pohybu a pobytu (čl. 14)	9
2.4.11	Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání, vědeckého bádání a umělecké tvorby (čl. 15)	9
2.4.12	Svoboda výkonu náboženství nebo víry (čl. 16)	9
2.5	Politická práva a jejich záruky v právním řádu	9
2.5.1	Svoboda projevu a právo šířit informace (čl. 17)	9
2.5.2	Právo vyhledávat informace (čl. 17)	9
2.5.3	Právo petiční (čl. 18)	9
2.5.4	Právo shromažďovací (čl. 19)	9
2.5.5	Právo sdružovací (čl. 20)	9
2.5.6	Hlasovací a volební právo a přístup k voleným a jiným veřejným funkcím (čl. 21)	9
2.5.7	Právo na odpor (čl. 23)	10
2.6	Práva národnostních a etnických menšin a jejich záruky v právním řádu	10
2.6.1	Menšinová práva přiznaná každému jednotlivci	10
2.6.2	Menšinová práva přiznaná občanům ČR	10
2.6.3	Obecná klasifikace práv národnostních a etnických menšin	10
2.7	Práva hospodářská, sociální a kulturní a jejich záruky v právní řádu	10
2.7.1	Právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a právo na práci (čl. 26)	10

2.7.2	Práva k ochraně hospodářských a sociálních zájmů, zejména právo koaliční (čl. 27)	110
2.7.3	Právo na spravedlivou odměnu a uspokojivé pracovní podmínky	114
2.7.4	Právo na hmotné zabezpečení ve stáří, při nezpůsobilosti k práci a při ztrátě živitele (čl. 30)	115
2.7.5	Právo na ochranu zdraví (čl. 31)	116
2.7.6	Ochrana rodičovství, rodiny, dětí a mladistvých (čl. 32)	117
2.7.7	Právo na vzdělání (čl. 33)	119
2.7.8	Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti (čl. 34)	120
2.7.9	Právo na přístup ke kulturnímu bohatství (čl. 34)	121
2.7.10	Právo na příznivé životní prostředí (čl. 35)	122
2.8	Právo na soudní a jinou právní ochranu a jeho záruky v právním řádu	123
2.8.1	Právo na soudní a jinou právní ochranu (čl. 36)	124
2.8.2	Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (čl. 36 odst. 3)	127
2.8.3	Právo na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1)	128
2.8.4	Zásada Nullum crimen, nulla poena sine lege (čl. 39)	129
2.8.5	Zákaz retroaktivity trestních předpisů	130
2.8.6	Presumpce nevinny	131
2.8.7	Zásady Ne bis in idem a Res iudicata	131
2.8.8	Procesní záruky práva na spravedlivý proces	132
2.9	Prostředky ochrany základních práv a svobod	136
2.9.1	Právní prostředky ochrany základních práv a svobod	136
2.9.2	Ústavní soud ČR	138
2.9.3	Nejvyšší správní soud	138
2.9.4	Obecné soudy	139
2.9.5	Jiné orgány ochrany práva	139
2.9.6	Kontrolní orgány a dohled nad činností ozbrojených sil a ozbrojených sborů z hlediska práv a svobod občanů.	140
2.9.7	Mezinárodní ochrana základních práv a svobod	141
3.	Státní moc a její organizace v Ústavě ČR	145
3.1	Povaha státní moci	145
3.2	Dělbá státní moci a související otázky	150
3.3	Ústavní pojetí státního orgánu a jeho právní status	158
3.4	Státní služba	163

4. Moc zákonodárná	165
4.1 Základní východiska úpravy zákonodárné moci v ČR	165
4.1.1 Pojem zákonodárné moci	166
4.1.2 Hlavní rysy parlamentarismu v ČR	168
4.1.3 Právní status Parlamentu	172
4.1.4 Název a sídlo	173
4.2 Místo Parlamentu v soustavě státních orgánů	174
4.3 Způsob zřízení a ustavení Parlamentu	175
4.4 Složení Parlamentu a nároky na výkon funkce jeho člena	176
4.4.1 Počet členů Parlamentu	176
4.4.2 Podmínky výkonu funkce člena Parlamentu	177
4.4.3 Členství v Parlamentu a ochrana veřejného zájmu	179
4.5 Struktura Parlamentu	182
4.5.1 Způsob vzniku komor Parlamentu	183
4.5.2 Složení komor	183
4.5.3 Působnost komor	184
4.5.4 Řešení sporů mezi komorami	184
4.6 Vnitřní organizace Parlamentu	184
4.6.1 Řídící orgány Poslanecké sněmovny	184
4.6.2 Pomocné orgány Parlamentu	191
4.7 Pravomoc a působnost Parlamentu	198
4.7.1 Ústavodárná působnost	199
4.7.2 Zákonodárná působnost	200
4.7.3 Působnost organizační a kreační	201
4.7.4 Působnost v základních otázkách zahraniční politiky	202
4.7.5 Působnost v základních otázkách vnitřní politiky	202
4.7.6 Kontrolní působnost	203
4.7.7 Autonomní působnost	206
4.8 Organizační pravidla činnosti Parlamentu	206
4.8.1 Časová pravidla činnosti Parlamentu	207
4.8.2 Obecná procedurální pravidla jednání Parlamentu	209
4.8.3 Zvláštní procedurální pravidla jednání Parlamentu	215
4.9 Volba prezidenta republiky	218
4.10 Zákonodárný proces v Parlamentu	219
4.11 Právní status člena Parlamentu	229
4.11.1 Práva uvnitř sněmovny	231
4.11.2 Práva vůči jiným státním orgánům	231
4.11.3 Právo vytvářet poslanecká sdružení	232
4.11.4 Právo poslanecké imunity	232
4.11.5 Právo na materiální zabezpečení poslanecké činnosti	236

4.11.6	Povinnosti poslanců	237
4.11.7	Disciplinární opatření a sankce vůči poslancům	237
5.	Moc výkonná	240
5.1	Obecné otázky výkonné moci	240
5.2	Právní status prezidenta republiky	243
5.2.1	Název a sídlo	243
5.2.2	Postavení v soustavě státních orgánů a ústavní charakteristika	243
5.2.3	Zřízení funkce a ustavení do funkce	245
5.2.4	Nároky na výkon funkce	245
5.2.5	Složení	246
5.2.6	Vnitřní organizace	247
5.2.7	Pravomoc a působnost	248
5.2.8	Organizační pravidla činnosti	253
5.2.9	Ochrana, zajištění a odpovědnost za výkon funkce	256
5.3	Právní status vlády České republiky	258
5.3.1	Název a sídlo	258
5.3.2	Postavení v soustavě státních orgánů	259
5.3.3	Zřízení a ustavení	261
5.3.4	Složení vlády a nároky na výkon funkce člena vlády	263
5.3.5	Vnitřní organizace vlády	264
5.3.6	Pravomoc a působnost vlády	265
5.3.7	Organizační pravidla činnosti	268
5.3.8	Ochrana vlády a zajištění jejích členů	269
5.4	Právní status ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy	270
5.4.1	Název a sídlo	270
5.4.2	Místo v soustavě státních orgánů	272
5.4.3	Způsob zřízení a ustavení	274
5.4.4	Složení a nároky na výkon funkce	275
5.4.5	Pravomoc a působnost	275
5.4.6	Organizační pravidla činnosti	277
5.4.7	Odpovědnost za výkon svěřené funkce	278
5.5	Právní status státního zastupitelství	279
5.5.1	Název a sídlo	279
5.5.2	Místo v soustavě státních orgánů	280
5.5.3	Způsob zřízení a ustavení	281
5.5.4	Složení a nároky na výkon funkce státního zástupce	281
5.5.5	Struktura státního zastupitelství	282
5.5.6	Pravomoc a působnost	283

5.5.7	Organizační pravidla činnosti	283
5.5.8	Postavení státního zástupce a odpovědnost za výkon svěřené funkce	285
5.6	Právní status Nejvyššího kontrolního úřadu (exkurz)	286
5.6.1	Název a sídlo	286
5.6.2	Místo v soustavě státních orgánů	287
5.6.3	Způsob zřízení a ustavení	288
5.6.4	Složení a nároky na výkon funkce	289
5.6.5	Struktura a vnitřní organizace	290
5.6.6	Pravomoc a působnost	291
5.6.7	Organizační pravidla činnosti	293
5.6.8	Právní status funkcionářů a odpovědnost za výkon funkce v NKÚ	295
5.7	Právní status České národní banky (exkurz)	296
6.	Moc soudní	299
6.1	Moc soudní v soustavě státních orgánů	299
6.1.1	Pojem soudní moci	300
6.1.2	Ústavní zásady organizace a činnosti orgánů soudnictví	301
6.2	Ústavní soudnictví v ČR	308
6.2.1	Koncepce ústavního soudnictví v ČR	309
6.2.2	Ústavní soud ČR jako ústavní orgán	310
6.2.3	Organizace Ústavního soudu ČR	313
6.2.4	Postavení soudce Ústavního soudu ČR	317
6.2.5	Kompetence Ústavního soudu ČR	321
6.2.6	Obecná pravidla řízení před Ústavním soudem ČR	323
6.2.7	Řízení ve věcech souladu právních předpisů	329
6.2.8	Řízení o ústavní stížnosti	335
6.2.9	Řízení ve věcech poslanců a senátorů	340
6.2.10	Řízení ve věcech prezidenta republiky	343
6.2.11	Řízení o opatřeních nezbytných k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu	347
6.2.12	Řízení ve věcech kompetenčních sporů	348
6.3	Soustava obecných soudů v ČR	349
6.3.1	Stupně a druhy soudů v ČR	350
6.3.2	Postavení Nejvyššího soudu ČR	354
6.4	Postavení soudců	357
6.5	Nejvyšší správní soud	362
	Seznam použité a doporučené literatury	364